

Tepat līdzās....

Fragments no programmas, kas veidota pamatskolas vecuma bērniem un jauniešiem

Ķoniņciema ģerbonis

Ar savām karavadoņa spējām, drosmi un uzticību Peniķi saglabāja un apliecināja valdnieka nosaukumu un godu, līdz mestrs Valters Pletenbergs 1504. g. viņus oficiālā dokumentā nodēvēja par kuršu ķoniņiem.

Peniķi pārējo kuršu vasaļu vidū izcēlās arī ar ģerboņa tiesībām, kuras bija piešķirtas jau ilgi pirms Livonijas kara. Ģerbonī bija attēlots lauva. Rennera hronikā atstāstīts kāds anekdotisks gadījums Peniķa ģerboņa sakarā, kuru, iespējams, sacerējuši skaudīgie vācu bruņinieki. Pletenbergs esot piekodinājis kuršu karodzniekam drošsirdīgi cīnīties, citādi viņš atņemšot ģerboņa lauvu un likšot tā vietā zaķi, tādēļ karodznieks cīņās esot ļoti dūšīgi turējies.

Vēl mūsu gadsimtā Ķoniņciemā bija saglabājušies nostāsti par senču dalību karagājienā uz Krieviju. Ķoniņi karā devušies ar saviem zirgiem un pārtiku. Ratos līdz vestas arī ragavas gadījumam, ja karagājiens ieilgs līdz ziemas sākumam. Stāstīts arī, ka ķoniņu senči piedalījušies Saules kaujā, pie kam nevis krustnešu, bet zemgaļu un lietuviešu pusē.

Ķoniņu nostāstus par savu izcelsmi savās vēstulēs atstāsta Lipaiķu baznīcas mācītājs J. K. Heinsiuss. Senči esot bijuši kuršu valdnieki, kuri labprātīgi pieņēmuši kristību un palīdzējuši savaldīt pagānus. Pagānu laikos valdnieku sauca Ģīgals jeb Ķīkals, bet pēc kristības viņš pieņēmis Andreja vārdu. Ķīkala vārds saglabājies Ķoniņciema māju nosaukumā “Ķīkāļi”.

Pārējo brīvcieņu ciltstēvi esot bijuši Ģīgala virsnieki un padomdevēji.

Ķoniņciema kauss

4. fotoattēls. Vienkocis. Kuldīgas apr., Ķoniņciemā.

Kalējiema ģerbonis Lipaiņu baznīcas logā

1664. g. Turlavas apkaimes brīvie zemturi veica savdabīgu savas brīvības deklarāciju - ievietoja Lipaiņu baznīcas logos vitrāžas, ar brīvciemu ģerboņiem. Ģerboņos bija attēloti jātnieki - Ķoniņciema ģerbonī ar karogu rokā, Ziemeļu ģerbonī - ar divām pistolēm

bruņots, Pliķu ģerbonī - zirga mugurā pār upi peldošs. Kalēju ciema ģerbonī attēlota lakta ar diviem veseriem. Ziemeļu un Kalēju ģerboņi Lipaiņu baznīcas logos ir saglabājušies līdz mūsdienām. Lipaiņu baznīca celta 1630. g. un atradās kroņa patronātā. Brīvciemnieki bija šīs baznīcas līdzpatroni jeb aizbildņi, kādi Kurzemes luterāņu baznīcām bija tikai muižnieki. Baznīcā atradās speciāli viņu sievām “pēc vecām tiesībām” rezervēti soli - Ķoniņciemam otrais sols, Pliķiem - trešais, Ziemeļiem - ceturtais, un Kalējiem - piektais.

Jau pirms Lipaiņu baznīcas uzcelšanas tagadējās Ziemeļu kapsētas vietā atradās koka baznīca, kuru ar pilnām patronāta tiesībām pārvaldīja paši brīvciemnieki, mācītāju aicinot no Aizputes. Šī baznīca nodegusi XIX gs. sākumā. Baznīcā atradušās par ķoniņciemnieku līdzekļiem darinātas ērģeles ar cinka stabulēm. Turlavas pagastā figurējis izteiciens vai fragments no kādas dziesmas, kas tautas atmiņā pilnībā nav saglabājusies:

“Ķoniņciemā ērģeles: Tīras cīnnes stabules.”

1668. g. brīvie zemturi baznīcai dāvināja zvanu, ar noteikumu, ka ar šo zvanu par brīvu apzvanīs viņu mirušos. Uz zvana bija attēlots medību skats - brīvie zemturi zirgu mugurā, turot rokās šķēpus un pavadās suņus, vajā zaķus un vilkus. Ar hercoga 1708. g. rīkojumu šis noteikums tika atcelts, un turpmāk arī brīvajiem zemturiem par apzvanīšanu bija jāmaksā. Medības bija brīvo zemturu privilēģija, jo Kurzemes zemniekiem medīšana bija aizliegta.

Ķoniņciema ģerbonis

